TORST

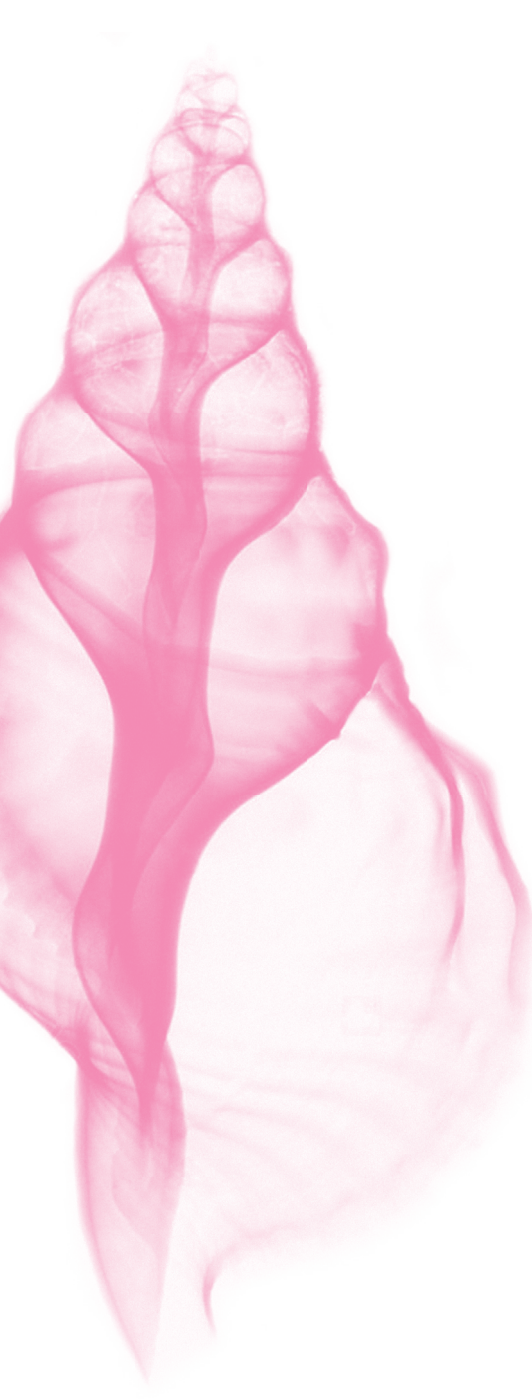
LAPAČI PRACHU

— LUCIE FAULEROVÁ

TORST

LAPAČI PRACHU

LAPAČI PRACHU

— LUCIE FAULEROVÁ

Kniha vychází s přispěním Ministerstva kultury ČR.

© Lucie Faulerová, 2017
© Torst, 2017
ISBN 978-80-7215-556-9 (tištěná kniha)
ISBN 978-80-7215-671-9 (e-kniha)

Janu Černošovi, protože byl na začátku.
Jáchymu Topolovi, protože to poslal dál.
Hance a Hájeně, protože proto.
Michaele.

Včera jsem umřel
dneska už zase
sedím v práci

Vždycky jsem tušil
že to tak bude

že umřu
a hovno se stane

Milan Ohnisko, *Milancolia*

nula

Byla to ta nejhorší chvíle jejího života, tedy kromě všech ostatních. Byla to ta nejhorší chvíle mého života, tedy kromě všech ostatních. Kromě těch, co už byly za mnou a mávaly mi s výrazem spokojenosti z dobře odvedené práce, a kromě těch, co se na mě těšily, přešlapovaly nedočkavostí, vyhlížely mě s vytrčenými bradami a s doširoka se rozevírající náručí.

Jenže legrace je, že zvyknout se dá opravdu na všechno. A tak vás to po čase začne tak nějak nudit. Přestanete se třást strachy, přestanete si hlodat nehty z nervozity a na tu facku nastavíte tvář, ještě prstem ukážete, kam si to štiplavé požehnání přejete tentokrát, ó ano, prosím, ještě, ještě, plesk z jedné strany, plesk z druhé. A pokud to dost nezabolí, pokud vás to nezaskočí, nepřekvapí, nepodlomí nohy, nekopne do slabin, nesvrhne na zem, nepřizabije a nepřidupne vám to krk, jste dokonce lehce zklamaní. To bylo všechno...? Vážně – tohle? Nic lepšího neumíš? Pche a palec dolů.

Tohle byla ale ta nejhorší chvíle mého života. S přehledem. Na plné čáře. Bez debat. Tedy kromě těch ostatních, to dá rozum.

Prázdným jevištěm znějí unavené bicí, ba-dam tsss, odklízím se ze scény a zhasínám poslední rozblikanou zářivku.

jedna

Rušnou ulicí prochází mladá žena, ačkoli ve skutečnosti je starší, než si představujete. Je jeden z těch podzimních dnů, kdy se o slovo hlásí dozvuky léta. Ano, lze říci babí léto, ale byl to jeden z těch podzimních dnů, kdy se o slovo hlásí dozvuky léta. Slunce už nehřálo dost natolik, abyste vysedávali na lavičce v parku, ale ještě to stačilo na procházku jen v tenkém svetru. A v jednom z takových svetrů šla právě mladá žena, vážně je starší, než si představujete, po rušné ulici. Vlastně jde v kabátě… ne, ve svetru. Hm. Mladá žena šla ulicí jen v lehkém smetanovém kabátě. Bylo přívětivé odpoledne, tak přívětivé, jak si jen dokážete přívětivé odpoledne představit v jednom z těch podzimních dnů, kdy se o slovo hlásí dozvuky léta.

Byla to štíhlá, vysoká žena, třebaže byla spíš hubená a líně vytáhlá, a její plné rty, i když si představujete zcela mylně smyslné plné rty namísto kachní protáhlé pusy, která i přes lehký úsměv budí dojem dětsky nazlobeného nafouknutí – což nyní pro potřeby vyprávění opomeneme a budeme myslet na to, že – její plné rty směřovaly koutky lehce vzhůru, do úsměvu, co byl stejně svěží jako jeden z těch podzimních dnů, kdy se o slovo blablabla. Jen si to představte, tu vlídnou atmosféru, která se snáší na město, když vítr, ani chladný, ani teplý, ani prudký, ani slabý, cuchá její vlasy, roztančí plátěný kabát kolem jejích boků, ani oblých, ani ladných.

Chystala se přejít ulici, zastavila se na obrubníku, zahleděla se do korun stromů na protější straně. Zelené listy se měnily v žluté. Ty v oranžové. Ty v hnědé. Ty v zelené. Tentokrát se mohla usmát téměř okouzleně, jenže představit si tuhle postavu okouzlenou, to je stejné jako představit si sníh v červenci, jako představit si grizzlyho, co vás hladí po vlasech, jako představit si páry holubů tančících do rytmu samby, mohla se ale usmát téměř okouzleně, pokud přimhouříte jedno oko a to druhé radši rovnou zavřete, okouzleně, když vykročila do silnice, protože myslela na to, že tento její krok je krokem, který symbolizuje naději a odhodlání, je krokem do budoucna, v němž –

A teď to přijde! Už se to stalo! Auto ji srazilo tak náhle, že se ani nestačila ve zpomaleném záběru vyděšeně podívat na reflektory vozu. Ani jí nestačil hlavou proběhnout celý život, co by taky probíhalo, to by se jí hlavou spíš jen líně provalil kotouč smetí a prachu. Ale ani to ne. Prostě bum prásk a šlus. A žádné světlo na konci tunelu, ani chabý záblesk. Byla tuhá. A krev se poeticky rozlévala po jejím smetanovém kabátě a ani lísteček se nepohnul a svět se nezastavil a lidi se nezastavili a auto, co ji srazilo, se nezastavilo, a Země se točila a den šel dál a byl to stále stejně hezký den, stejně přívětivé odpoledne, jeden z těch podzimních dnů, kdy se o slovo hlásí dozvuky léta.

Probudila jsem se na gauči s hlavou vklíněnou mezi opěradlo a sedák. Vyprostila jsem hlavu, zvedla ji za pomoci dlaně tak, abych zkontrolovala, kolik je. Měla bych si zapamatovat, které z těch tří hodin, co

tu mám (ve vitríně, na truhlici, na zemi), jsou nastaveny správně, protože po ránu člověk může být lehce dezorientovaný a zmatený, a i když se budí vždy přesně, skutečně bez výjimky, v tentýž čas, plus minus pět minut, pokud nezaspíte nebo vůbec usnete, už pár let, to pak zaváháte, zda je tolik, kolik si myslíte, že je, a zda jste tam, kde si myslíte, že jste. A já myslím, že jsem tam, kde mám být, tedy ve svém obýváku živá a zdravá, hurá, a myslím, že je tolik, kolik má být, tedy šest padesát dva až šest padesát sedm, teda pokud jsem nezaspala nebo vůbec usnula a pak se probudila. S chrastěním přemístím své zatuhlé kosti do koupelny, do pusy zaboří zubní kartáček s pastou a dosednu na záchod, kde se vyčurám. Pak překročím kalhotky, postavím se jednou nohou na mísu a povolím ventilek na nádržce s vodou. To je má rutina, hodlám-li splachnout, což někdy, fuj fuj, nechutná, nechutná holka, nedělám. Zatáhnu za špagát od splachovadla, utáhnu ventilek od protékajícího záchodu, seskočím, odplivnu do umyvadla. Tradadá, zářivý úsměv herečky v reklamě na zubní pastu.

A jdem se poblít z dalšího dne.

A koupím si smetanový kabát.

Bum prásk a šlus.

Cvak-cvak. Těžko bych věděla o větší slasti po té celodenní maškarádě, po tom vycpávání si mozku plejádou otevírajících se hlav, od kulatých po hranaté, od těch se špičatými bradami po ty bez brady, těžko bych věděla o lepší slasti po tom několikahodinovém

úmorném pachtění se na prknech mojí práce mezi nadřízenými, kolegy a zákazníky a jejich otevírajícími se hlavami, klap klap, na prknech města, kde žiju, od sámošky přes tramvaj až po poštu, na prknech, co znamenají můj svět, skoro neznám větší slast než si po tomhle dni, po dni jako každém jiném, kdy už od vteřiny probuzení odpočítávám jeho konec, skopnout boty z nohou a zahrát si své komorní vystoupení. Takže se dostavím do záře reflektorů, do kruhu ozářeného kuželem světla, kde se obklopím rekvizitami, které se po poslední inscenaci nikdo neobtěžoval odklízet. Jdu si sem předvést svou vlastní one woman show, tentokrát na prknech mého mikrosvěta, zapadnu mezi chomáče smetí, kužel světla tu už na mě čeká, míří přímo na pomyslnou značku, kam patří můj zadek a ze které se po dobu celého představení ani nehne. Je to přesně to místo tady, tady u stěny, kam už nedosahuje běhoun s tradičním béžovým vzorem a velkým ornamentem do tvaru kosočtverce v jeho středu, takový ten běhoun, co měly v bytech paničky továrníků z filmů pro pamětníky. Jeho pocuchané třásně mě šimrají na stehnech.

Cvak-cvak. Přesně takhle tu chvíli sedím, před sebou láhev s levným portským a u nohou popelník s krabičkou cigaret. V jedné ruce kovový zapalovač, ten s uzávěrem, co ho palcem pořád dokola zavírám a otvírám, cvak-cvak, otevřeno-zavřeno. Je na něm z malých bílých kamínků vysázená lebka, no, některé kamínky už vypadaly. A popelník je malý kovový kalíšek vsazený do keramické kočky. A portské obvykle upíjím ze sklenky, velké a baňaté bez stopky,

z broušeného skla. Zapalovač jsem vzala před časem z okenního parapetu ze záchodů v práci, popelník jsem koupila ve starožitnictví. A co se týče sklenice, už si nepamatuju, kde se u mě vzala. Buď to byl dárek, nebo jsem ji někde odcizila – to by možná objasnilo, proč mám jen jeden kus. Ale taky jsem mohla dostat úhledně zabalenou krabici se čtyřmi kusy těchhle sklenic, každá ve svém kartonem vymezeném prostoru. V hlavě vidím, jak jedna padá z kuchyňské linky a štěpí se o dlaždičky, vidím, jak druhá letí vzduchem a tříští se o stěnu, vidím, jak mi třetí klouže z ruky, když ožralá usnu na gauči. Třeba. Příběh mých baňatých skleniček beze stopky. Jen jedna zbyla. Jedna přežila. Ta nejsilnější. Zvedám tu hrdinku do výše a prohlížím si ji. Na dně je zaschlá nachová tekutina, protože tu moje statečná sklenička na mě čekala od předchozího večera. Blbý, ráda bych si do ní rozlila půl lahve, co tu taky čekala, ale ta zatuchlá kapka mě trochu odrazuje. Hm? Jak se tato mladá žena, ačkoli opravdu mrháte fantazií na představu mladší ženy, než ve skutečnosti je, rozhodne? Dolije si do zasmrádlé sklenice, nebo vstane a dojde ji vymýt? Můj vypravěč slyší ohlušující tikot hodin, který vyplnil celý prostor mého obýváku, já slyším gradující bu-bu-bu-bu-bubnování. Tikot utichne stejně jako bubny a já se napiju z láhve. C je správně. Vypravěč znechuceně mávne rukou a na chvíli se zase odklidí, já slyším ba-dam tsss, džingl, co na komorních vystoupeních laciných bavičů doprovází vydařený skeč. Očekávám i smích a potlesk z hlediště. Ale byl to špatný skeč. Takže břink bác a nic. A pak cvak-cvak.

Mám své obvyklé předměty, které používám, věci, co nosím, jídla a nápoje, co jím a piju. Nenazvala bych je oblíbenými, jen obvyklými. Aby byly oblíbené, musel by jim předcházet proces získávání obliby, proces srovnávání, při němž by si vydobyly prvenství v oné oblíbenosti. Ale to obvykle s obvyklými věcmi nedělám. Sáhnu po prvním/nejlevnějším/nejbližším k mojí líné ruce a tomu jsem pak nějakou dobu věrná, dokud nenarazím na jiné, které je v danou chvíli první/nejlevnější/zrovna po ruce. V současnosti je to tedy levné portské, mentolové cigarety, zapalovač s prořídlou lebkou, baňatá broušená sklenice, kočkový popelník. A lampa s červeným stínidlem, která zaručeně pochází z nějakého nacistického bordelu a po které se zrovna natahuji, abych ji rozsvítila, protože na město sedla tma, jak říká můj vypravěč, a vetřela se ke mně okny.

Tlumeně ke mně doléhá vyzvánění telefonu. Nejspíš z kapsy kabátu. Je to sestra, nemá cenu vstávat a dojít se o tom přesvědčit. Je to sestra, nemá cenu vstávat a přijmout hovor. Pro dnešek mám telefonování ažaž. Jako každý den. Jsem totiž telefonní operátorka. Už asi čtyři roky. Telefonistky mají prý trvanlivost tři roky, takže přesluhuju.

Nohou si přišoupnu popelník a natáhnu se po krabičce cigaret. A pak cvak, připálit, cvak. Přejedu palcem nohy kočce po oprýskané náprsence. Znovu se mi rozezvoní telefon, tak mě napadne, že moje sestra by ten popelník nenáviděla. Ona by nenáviděla celý můj byt, ale nedala jsem jí k tomu příležitost, nikdy u mě nebyla. Toho kýče a prachu by na ni